

Ziegler Gáborné Családjával

Ezen a képen, ami Budakeszin készült, az anyai nagypapám [Ziegler Gábor] látható a második feleségével, a Szidi nagymamával. Ők ülnek jobbról az első és második helyen, mellettük pedig anyám, Ziegler Aranka. Sári nagynéném áll a nagypapa mögött, majd Sándor nagybátyám, mellette pedig a felesége, Wollner Aranka látható. A jómódban levő Sári nagynéném nyaranta kivett egy szobát vidéken, általában egy kis villában, hogy a nagyszüleim nyaraljanak. A család ott látogatta meg őket, 1939-ben. A nagypapa a Nemzeti Színháznál volt díszletkészítő asztalos. Amikor megismertem, a nagypapa hatvan körül volt, és már nem dolgozott. Átlagos küllemű öregember volt, szakálla, bajusza nem volt, mosolygós arca volt. Öltönyt hordott, kalapot nemigen, talán télen. A nagypapa első felesége korán meghalt, és nem sokkal utána hirdetést adott fel nagypapa, és erre jelentkezett Nyitráról a Szidi nagymama. A nagypapának és a Szidi nagymamának 1902-ben volt az esküvője, mert akkor volt anyám tíz éves. Le tudom írni Szidi nagymamát, mert nagyon jellegzetes, vastag ajka volt. Emlékszem, hogy olyan előre álló ajka volt, nem volt szép öregasszony. Vékonyka volt, kicsit hajlott hátú, és nagyon fürge. Negyvenen jóval túl volt, amikor a nagypapám felesége lett, és azt hiszem, már szülei nem voltak. Magyarul beszélt, azt nem tudom, hogy tudott-e szlovákul, mert itt partnere ehhez nem volt. Azt se tudom, hogy németül beszélt-e. Azt tudom, hogy a nagypapám nem beszélt németül. A nyitrai nagymama talán tudhatott németül, mert általában a felvidékiek három nyelven beszéltek. Anyám nagyon nagyra tartotta nála, hogy négy gyereket felnevelt, tisztességesen, rendesen. Hogy milyen szívbéli kapcsolat volt köztük, ezt nem tudom megítélni, de amikor a nagyszüleim öregek voltak, azt tudom, hogy az anyukám nagyon gondoskodott róluk. Nagyon rossz volt a nagypapa gerince. Emlékszem rá, hogy mindig úgy búcsúztunk tőle, amikor elment tőlünk, hogy 'szia, nagypapa, és ne fájjon a hátad'. Az anyukám a szüleit magázta, mi, unokák tegeztük a nagyszülőket. A nagypapa egyáltalán nem volt vallásos, a Szidi nagymama viszont nagyon. Ennek egy nagyon édes jele volt. A nagymama megkövetelte, hogy minden évben megtartsák a széderestét. Erre meg voltak hívva a gyerekek, mindannyian. Ott volt a három gyerek, anyám húga, a Sári és a Sanyi nevű nagybátyám a két fiával meg a feleségével meg mi. Nekem egy kicsit formális dolog volt ez, és emlékszem, ott rendetlenkedtünk az unokabátyámmal. Az asztal alá bújtunk, megcsipkedtük a nagypapa lábát,

hogy elnevesse magát imádkozás közben. A nagyapám persze tudta olvasni a héber szöveget, meg imádkozott és énekelt. És ahányszor a nagymama kiment a konyhába utána nézni a vacsorának, akkor mindig nyolc-tíz lapot előrement, és az egész család összekacsintott. Mert senki nem volt vallásos, csak a nagymama iránti tiszteletből volt ez. Szóval nagy megbecsülésnek örvendett a nevelt gyerekei részéről kimondottan a nagymama is. Az én anyám az iránta való tiszteletből nagyon tartotta a szokásokat. Azt nem tudom, hogy a nagymama járt-e zsinagógába, de biztos. Ebből a vallásosságból nem volt nagypapa és a nagymama között konfliktus, de ezt a nagypapa csak nevette.